

DE OOSTENDSE HEEMKRING DE PLATE 40 JAAR JONG

Op zaterdag 26 november 1994 vieren wij het 40-jarig bestaan van onze Kring. Een niet onaardige tijdspanne. Veel verenigingen houden het zo lang niet vol en sterven na een generatie weg. Ons museum hangt vol met vlaggen van dergelijke verenigingen.

40 jaar geleden, om juist te zijn op 24 november 1954, kwamen enkele enthousiaste Oostendenaars bij elkaar om de boorling, die zij "De Plate" noemen, boven het doopvont te houden. Sedertdien is het kind uitgegroeid tot de volwassenheid. Het ging niet zonder moeite. 40 jaar lang, jaarlijks, een volwaardig activiteitenprogramma aan de man brengen; sedert 31 jaar een Heemmuseum open en in standhouden; 23 jaar, jaarlijks, 300 bladzijden verantwoorde teksten van en over Oostende uitgeven; op regelmatige tijdstippen tussenkomen voor het Oostendse Heemschut, dat alles komt niet vanzelf, drukt zwaar op een vereniging en vraagt veel bateloze inzet van weinigen.

Bij vele verenigingen wordt bij een dergelijke viering achterom gekeken. Dat kan en dat mag maar, achter je kijken moet je enkel doen als je de intentie hebt om die richting uit te gaan.

40 jaar is meestal het keerpunt in het leven van de mens. Men begint aan zijn tweede helft. Dit geldt ook voor een vereniging. Het is dan ook een geschikt ogenblik om even vooruit te kijken. Vooruitkijken om zeker te zijn dat de Kring het ook nog de volgende 40 jaar zal blijven doen. Vooruitkijken omdat er in ons Oostends heem nog zoveel te doen is.

Indien wij dat voor de komende 40 jaar garant willen stellen moeten wij, eerst en vooral, zorgen voor de opvolging. Dit probleem stelt zich bij alle verenigingen. Een eerste vraag hierbij is of we er niet aan moeten denken om in de schoot van De Plate een jongerengroep op te richten. Meteen horen we stemmen opgaan dat Heemkunde enkel interesse krijgt vanaf een bepaalde, niet te jonge, leeftijd. In hoeverre dit met de werkelijkheid strookt werd tot nog toe niet onderzocht. We kennen echter, in Westvlaanderen, minstens een Heemkring die een goed werkende jongerenafdeling heeft (Wibilinga uit Wevelgem) en waarschijnlijk zijn er in heel Vlaanderen nog van die kringen.

Een ander punt waar we ons, nog meer dan in het verleden, naartoe moeten richten is de Heemschut. In de afgelopen 20 jaar hebben wij ons bij verschillende gelegenheden, van Koninklijke Galerijen tot gevelreeks Ernest Feysplein, ingezet om gebouwen of monumenten uit de afbraakwoede te halen. Op dat gebied is nog niet alles gedaan en zouden we nog veel constructief werk kunnen doen. Niet alleen monumenten en gebouwen zijn het beschermen waard maar alles dat ons leefmilieu verfraait en aangenamer maakt.

Oostende heeft geen stadsarcheoloog, andere steden in Westvlaanderen wel. Dat is een spijtige toestand want dit wil zeggen dat de Oostendse ondergrond een gesloten boek blijft. Officieel heeft men in Oostende nog nooit iets opgedolven. Er was wel de boot van Oostende, maar die heeft men na 3 dagen laten dichtbetonnen. Het is alsof de Oostendse ondergrond archeologisch de meest onvruchtbare is in gans Vlaanderen. Elke maand worden er in onze stad enkele bouwputten geopend, maar zelden of nooit raakt

bekend wat er in die put te zien is. Ook daar ligt voor de heemkring een ruim arbeidsveld open.

In de Oostendse geschiedenis zijn er, net als in onze sterrenhemel, een reeks zwarte gaten. Over de Oostendse Compagnie zijn wij ruim geïnformeerd maar over Oostende Vrijhaven weten we zeer weinig. De informatie over Oostende tijdens de Brabantse revolutie, in de Franse tijd en in de tijd van het Verenigd Koninkrijk is zeer beperkt. De oudste geschiedenis van Oostende zit vol met gaten bij gebrek aan ernstig bronnenonderzoek. Zelfs Oostende in de tweede wereldoorlog is alles behalve een sluitend geheel. Ook hier is, in de komende jaren, nog aardig wat werk in de winkel voor onze Heemkring.

Regelmatig komen er in onze stad of in de onmiddellijke omgeving nieuwe gebouwen, bedrijven, instellingen, organisaties of verenigingen bij. Voor onze Heemkring is een mooie taak weggelegd om hierover, in de kortste tijd, een gepaste en wetenschappelijk verantwoorde beschrijving op te maken en die in ons tijdschrift te publiceren.

Ook moeten wij oog en oor hebben voor de verdwijnende zaken. Als eerstdaags, om een van de vele voorbeelden te noemen, bv. op onze kust het vissersonderwijs geherstructureerd wordt is het goed daarover een bijdrage te verwerken in ons tijdschrift. Dit zal toekomstige vorsers veel tijd besparen bij hun opzoekingen.

Professor W. DEBROCK zei ooit dat het grootste probleem, van de geschiedschrijving in deze tijd, is te weten wat er ooit gepubliceerd werd over een bepaald onderwerp. Een volledige bibliografie van alles dat ooit over Oostende en het kustgebied verscheen zou een van onze eerste prioriteiten moeten worden.

In diezelfde gedachtengang zou ook een trefwoordenregister van de voornaamste boeken over Oostende, wij denken aan Vlietinck, Bowens, Pasquini, de Ostendiana's e.a. een mooie realisatie zijn in de komende jaren.

Ook de veranderende gebruiken en gewoonten in onze hedendaagse samenleving zouden, nauwkeurig moeten onderzocht, genoteerd en gepubliceerd worden.

Een plaag in de interpretatie van onze lokale geschiedenis zijn de vele fouten ontstaan door compilatie, verkeerd lezen, klakkeloos overnemen wat geschreven, gedrukt of verteld wordt, onvoldoende archiefonderzoek, enz. Ook hier is een mooie taak voor de Heemkring weggelegd om door nauwkeurige voorlichting die onjuistheden weg te werken.

Waarom het Stadsbestuur, bij het aannemen van nieuwe straatnamen, de lijst voor onderzoek voorlegt aan de Algemene Vergadering van de Culturele Raad is ons een raadsel. Weinig of geen van de geconsulteerde verenigingen hebben enige historische "background" of zelfs maar interesse voor het onderwerp. Het ware dan ook logisch dat de Heemkring zich voor die taak inzet.

Voorlopig sluiten wij hiermee af. Het wordt anders van het goede teveel. Er moet ons ook nog wat tijd overblijven om dat 40-jarig bestaan te vieren. U viert toch mee nietwaar.

J.D. DREESEN